

YANGI IQTISODIYOT VA UNING MOLIYA BOZORLARIGA TA'SIRI

Sodiqova Nigora To'rayevna

Osiyo Xalqaro Universiteti

ARTICLE INFO.

Kalit so'zlar: Yangi iqtisodiyot, elektron moliya, Internet, elektron tijorat, assimetrik ma'lumot.

Annotatsiya

Ushbu tadqiqotda Yangi Iqtisodiyotning moliyaviy bozorlarga ta'siri tahlil qilinadi. Yangi Iqtisodiyot tushunchasi ko'plab iqtisodchilar tomonidan mikro va makroiqtisodiy o'lchovlarda axborot-kommunikatsiya texnologiyalari tomonidan yaratilgan o'zgarishlarni tushuntirish uchun foydalaniladi. Ayniqsa internet texnologiyasidagi jadal rivojlanish savdodan turizmga, ta'limdan sog'liqqa qadar ko'p sohalarga ta'sir ko'rsatmoqda. Boshqa tomondan, bunday texnologiyalar 1990-yillardan boshlab butun dunyo bo'ylab moliyaviy xizmatlarda katta o'zgarishlarga olib keldi va E-moliya deb nomlangan yangi moliyaviy xizmatlar ko'rsatish usulining paydo bo'lishiga yo'l ochdi. Biroq, yangi texnologiyalar bozorda faoliyat yuritayotgan xo'jalik birliklarining tranzaksiya xarajatlarini kamaytirish bilan birga, tomonlar o'rtasida axborotning assimetrik taqsimlanishidan kelib chiqadigan muammolarni ham sezilarli darajada engillashtiradi.

<http://www.gospodarkainnowacje.pl/> © 2024 LWAB.

Kirish

1990-yillar AQSh iqtisodiyotida ishsizlik va inflyatsiya pasaygan, ishlab chiqarish va o'sish sezilarli darajada oshgan yillar bo'ldi. Ushbu davrda AQSh iqtisodiyotida kuzatilgan yuqori samaradorlik o'sishini tushuntirish uchun ko'plab tadqiqotlar o'tkazildi. Ushbu tadqiqotlarning aksariyatida AQSh Iqtisodiyotida ko'rsatkichlarning o'sishining asosi axborot-kommunikatsiya texnologiyalariga intensiv investitsiyalar ekanligi to'g'risida dissertatsiya himoya qilindi va bu hodisa "Yangi iqtisodiyot" kontseptsiyasi doirasida muhokama qilindi.

Hozirgi kunda Yangi Iqtisodiyot tushunchasining umumiy ta'rifi mavjud bo'lmasa-da, bu tushuncha turli yo'llar bilan ifodalanadi. Darhaqiqat, adabiyotlarda Yangi Iqtisodiyot tushunchasi o'rniga "Raqqamli iqtisod", "Elektron iqtisodiyot", "Og'irsiz iqtisodiyot", "Texnomiya" va "Internet iqtisodiyoti" kabi tushunchalar qo'llanilgani ko'rinib turibdi.

Yangi iqtisodiyotning eng muhim elementlaridan biri bu internetdir. 20-asrning so'nggi yillarida, ayniqsa, mikroelektronika va kompyuter texnologiyalari sohasidagi jadal texnologik taraqqiyot bugungi kunning eng muhim tarmoqqa asoslangan texnologiyalaridan biri bo'lgan Internetni yaratdi. Internetning tez tarqalishi bilan xalqaro chegaralar yo'qoldi va tez texnologik poyga boshlandi. Bugungi kunda Internet va uning ilovalari savdodan moliyagacha ko'plab sohalarda qo'llaniladi va bu sohalarda sezilarli samaralar yaratadi.

Mamlakatlar o'rtasidagi iqtisodiy integratsiya, tartibga solishning bekor qilinishi va internet va simsiz aloqa texnologiyalarining rivojlanishi moliyaviy xizmatlarning tuzilishini tubdan o'zgartirmoqda.

Internet va shunga o'xshash texnologiyalar nafaqat yangi tarqatish kanallarini yaratadi, balki moliyaviy xizmatlar ko'rsatishda muhim vositalarning paydo bo'lishiga va jadal rivojlanishiga olib keladi.

Elektron aloqa vositalaridan foydalangan holda moliyaviy bozor va xizmatlar ko'rsatish bo'lgan elektron moliya onlayn, mobil telefonlar yoki boshqa masofaviy kirish mexanizmlarida tez sur'atlar bilan o'zgarib turadigan sohalardan biri bo'ldi. 1990-yillardan beri bank, moliya sektori va ko'plab korxonalar katta ta'sir ko'rsatgan elektron moliya rivojlanayotgan mamlakatlar bilan bir qatorda rivojlangan mamlakatlarda ham keng qo'llanilmoqda.

Axborot-kommunikatsiya texnologiyalarida kuzatilayotgan jadal rivojlanish elektron moliyalashtirish dasturlari bilan cheklanib qolmaydi. Moliyaviy bozorlar iqtisodiyotda axborotni ko'p talab qiladigan bozor bo'lganligi sababli, ular axborot bilan ta'minlash va tranzaksiya xarajatlarini ham keltirib chiqaradi. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining (AKT) rivojlanishi ushbu bozorlarda ma'lumot to'plash uchun sarflanadigan tranzaksiya xarajatlarini kamaytiruvchi ta'sir ko'rsatadi va bozorlar faoliyatini buzadigan assimetrik axborot muammosini qisman engillashtiradi.

Yangi iqtisodiyot, internet va elektron tijorat

Yangi Iqtisodiyot kontseptsiyasi, ayniqsa, 1990-yillarning oxirida eng ko'p muhokama qilingan va sharhlangan tushunchalardan biri bo'ldi. Mutaxassislar tomonidan ushbu mavzu bo'yicha ko'plab tadqiqotlar mavjud bo'lsa-da, Yangi Iqtisodiyot tushunchasi va ko'lami bo'yicha to'liq konsensusga erishilmagan. Xuddi shunday, Yangi Iqtisodiyot doirasidagi muhokamalar natijasiz qolmoqda. Chunki Yangi Iqtisodiyot turli odamlar uchun har xil narsalarni anglatadi. Ba'zi ekspertlar Yangi Iqtisodiyot kontseptsiyasini globallashuv va tartibga solishni tartibga solishni o'z ichiga olgan keng doirada ko'rib chiqsalar, boshqalari uni axborot-kommunikatsiya texnologiyalariga jadal investitsiyalarning samaradorlik va o'sishga ijobiy ta'siri sifatida baholaydilar.

Yangi iqtisodiyotni belgilaydigan umumiy ta'rif Davies va boshqalar tomonidan berilgan. Ushbu ta'rifda Yangi Iqtisodiyot AQShning so'nggi yillardagi favqulodda iqtisodiy ko'rsatkichlari natijasida yuzaga kelgan yangi paradigma sifatida ifodalanadi va texnologik o'zgarishlar, globallashuv, mahsulot va mehnat bozorlaridagi tarkibiy o'zgarishlar ushbu rivojlanayotgan paradigmaning harakatlantiruvchi kuchi sifatida ko'rib chiqiladi.

Atkinson va Kortga ko'ra, Yangi Iqtisodiyot so'nggi 15 yil ichida AQSh iqtisodiyotining tuzilishi, funktsiyalari va qoidalarini o'zgartirgan bir qator sifat va miqdoriy o'zgarishlar bilan bog'liq va bu o'zgarish va iqtisodiy o'sishning asosiy omillari innovatsiondir. g'oyalar va texnologik taraqqiyot. Gordon 90-yillarning o'rtalarida kompyuter texnikasi, dasturiy ta'minoti va telefon xizmatlari narxlarining pasayishi, kompyuter ma'lumotlarini qayta ishlash va aloqa sig'imining oshishi va Internetning jadal rivojlanishiga nisbatan "Yangi iqtisodiyot" kontseptsiyasidan foydalanadi.

Internet va rivojlanish jarayoni

Internetni millionlab kompyuterlar bir-biriga ulangan va intensiv axborot oqimi sodir bo'ladigan katta tarmoq sifatida aniqlash mumkin. Birinchi internet texnologiyasi 1960-yillarda Amerika Mudofaa vazirligi tomonidan amalga oshirilgan ishlarga borib taqaladi. ARPANET deb nomlangan birinchi internet texnologiyasi uzoq joylarda joylashgan kompyuterlarni ta'lim, tadqiqot va mudofaa maqsadlarida ulash uchun mo'ljallangan. Loyihalashtirilgan tarmoqning eng muhim xususiyati shundaki, boshqa tarmoqlardan farqli ravishda tarmoqni tashkil etuvchi fizik bloklardan biri shikastlangan taqdirda ham tarmoqning qolgan qismida aloqa uzilmaydi.

1989-yilda Yevropa amaliy tadqiqotlar markazida HTML deb nomlangan matn usuli va Internet rivojlanishidagi muhim bosqichlardan biri bo'lgan HTTP nomli aloqa usuli ixtiro qilingan. Bundan tashqari, 1991-yilda Internetdan tijorat maqsadlarida foydalanishga qo'yilgan cheklolar bekor qilingan bo'lsa, 1993-yilda Illinoys universitetida birinchi Internet-brauzer Mosaic ishlab chiqilib, ommaga taqdim etildi. Boshqa tomondan, 1994 yilda Netscape dasturiy ta'minot kompaniyasi kompyuter

foydalanuvchilariga dunyoga ochish imkonini beruvchi Navigator internet-brauzerini taqdim etdi.

Birinchi internet ulanishi amalga oshirilgan 1969 yildan beri internetdan foydalanish sezilarli darajada o'sdi. Internet, ayniqsa, so'nggi 10 yil ichida juda rivojlangan. 1996 yilda foydalanuvchilar soni 40 million bilan cheklangan bo'lsa, bugungi kunda bu raqam 500 milliondan oshadi. Moliyaviy operatsiyalarda Internetdan foydalanish tranzaksiya xarajatlarini sezilarli darajada kamaytiradi va yuqori tezlik, arzon narx va keng aloqa tarmog'ining xarakterli xususiyatlari tufayli mijozlarning qoniqishini oshiradi.

Elektron tijorat (elektron tijorat)

1990-yillardan keyin internet texnologiyasining tez o'zgarishi elektron tijoratning rivojlanishiga katta ta'sir ko'rsatdi. Elektron tijorat faoliyati 90-yillarga qadar internetdan tijorat maqsadlarida foydalanish cheklangan paytda amalga oshirilgan bo'lsa-da, elektron tijoratning haqiqiy rivojlanishi 1991 yildan so'ng, Internetdan tijorat maqsadlarida foydalanishga qo'yilgan cheklavlar olib tashlanganidan keyin paydo bo'ldi. Elektron tijorat - bu kompyuter va kommunikatsiya texnologiyalarining rivojlanishi bilan parallel ravishda paydo bo'lgan va an'anaviy tijoratni unga muqobil bo'lishdan ko'ra to'ldiradigan va osonlashtiradigan usuldir. Elektron tijoratni, shuningdek, boshlang'ich nuqtadan yakuniy nuqtaga qadar biznes maqsadining muvaffaqiyatini ta'minlash uchun elektron shaklda ishlab chiqilgan va amalga oshirilgan biznes jarayonlariga axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini qo'llash deb ta'riflash mumkin.

Jahon savdo tashkiloti ma'lumotlariga ko'ra, elektron tijorat; Tovar va xizmatlarni ishlab chiqarish, reklama qilish, sotish va tarqatish aloqa tarmoqlari (www.wto.org) orqali amalga oshiriladi. Elektron tijorat ta'riflaridan tashqari, bu mavzuda e'tiborga olish kerak bo'lgan muhim jihat shundaki, elektron tijorat nafaqat tovar va xizmatlarni sotish bilan bog'liq, balki sotishdan keyingi mahsulotni qo'llab-quvvatlash va marketing kabi funktsiyalarni ham o'z ichiga oladi.

Elektron moliya (e-moliya)

Texnologiyaning rivojlanishi bilan moliyaviy xizmatlarni ishlab chiqarish va taqdim etishda qo'llaniladigan usullar ham o'zgarib boshladi. So'nggi yillarda Internetning tez sur'atlar bilan o'sishi muhim yangilikni ifodalovchi elektron moliya tushunchasining, shuningdek, elektron tijorat va elektron biznes tushunchalarining paydo bo'lishiga olib keldi.

Elektron moliya, eng ko'p qabul qilingan ta'rifida; Bu elektron aloqa va hisoblardan foydalangan holda moliyaviy xizmatlar va bozorlarni taqdim etishdir. Elektron moliyalashtirishning rivojlanishi moliya bozorlarida tub o'zgarishlarga olib keldi. Moliyaviy bozorlardagi o'zgarishlar ikkita asosiy sohaga ta'sir qiladi. Banklar va moliyaviy xizmatlar birinchi bo'lib bu o'zgarishlardan ta'sirlandi. Internet va boshqa aloqa vositalarining rivojlanishi bank sektorini har tomonlama tubdan o'zgartirgan bo'lsada, banklar tomonidan an'anaviy tarzda ko'rsatiladigan ko'plab xizmatlar boshqa muassasalar tomonidan ham ko'rsatila boshlandi. Radikal o'zgarishlar ro'y berayotgan yana bir soha bu moliya bozorlarida kuzatilayotgan transformatsiyadir. Bozorlar endi jismoniy makondan mustaqil bo'lib bormoqda. Yangi texnologiyalar bilan obligatsiyalar bozorlari va valyuta bozorlari globallashtirilmoqda. Ishlanmalar xavfsizlikni, tartibga solishni, raqobatni, iste'molchilar va investorlarni himoya qilishni va global davlat siyosatini birinchi o'ringa qo'yadi va bozorlarda muammosiz bitimlar (Claessens) uchun bunday amaliyotlarni majburiy qiladi.

Elektron moliya bilan moliyaviy xizmatlardagi o'zgarishlar quyidagilardan iborat:

- Elektron moliya bozorlarni kamroq xarajat va yuqori raqobat bilan ishlashga majbur qiladi. Ayniqsa, banklar bu holatdan salbiy ta'sir ko'rsatmoqda. Elektron moliyalashtirish imkoniyatlari banklarni ko'rsatayotgan xizmatlari uchun kamroq to'lov olishga majbur qiladi va bu banklar va boshqa moliyaviy vositachilar daromadlarining tez pasayishiga olib keladi.

- Yangi tarqatish kanallari bo'lishdan tashqari, Internet va shunga o'xshash texnologiyalar ham moliyaviy xizmatlar ko'rsatishga sezilarli ta'sir ko'rsatadi.
- Texnologik taraqqiyot moliyaviy xizmatlar sanoatining sirtini o'zgartirmoqda. Yangi xizmat ko'rsatuvchi provayderlar, jumladan, onlayn banklar, onlayn brokerlar va kompaniyalar turli mamlakatlardagi iste'molchilarga moliyaviy xizmatlarni solishtirish imkoniyatini taklif qiladi.
- Elektron tijorat va aloqa tarmoqlari tijorat xarajatlarini kamaytiradi va narxlarni yaxshiroq aniqlash imkonini beradi.
- Internet va boshqa texnologik ishlanmalar moliyaviy xizmatlar ishlab chiqarishdagi miqyos iqtisodlarini kichraytiradi va bu qisqarayotgan miqyos iqtisodlari moliyaviy xizmatlar sohasida raqobatni kuchaytiradi.

Rivojlanayotgan mamlakatlarda elektron moliya

Elektron moliyalashtirishning iqtisodiy samaralari faqat rivojlangan mamlakatlar bilan cheklanmaydi. Ko'pgina rivojlanayotgan mamlakatlar elektron moliyalashtirish dasturlarini qo'llash ustida ishlamoqda. Elektron moliyalashtirish moliya tizimi rivojlangan mamlakatlar uchun ko'plab imkoniyatlarni taqdim etadi. Ishchi kuchi va resurslari yomon taqsimlangan, vositachilik xarajatlari ancha yuqori, bozordan ma'lumot olish juda qiyin bo'lgan bu mamlakatlarda elektron moliya moliya tizimini optimallashtirish uchun ko'plab imkoniyatlarni taqdim etadi. Bundan tashqari, e-moliya offshor hisoblardan moliyaviy xizmatlarni o'tkazish imkonini beradi va zaif moliyaviy tuzilmalarga ega bo'lgan mamlakatlarga xalqaro texnologiyalardan foydalanishga va tranzaksiyalarni xatosiz amalga oshirishga yordam beradi.

Rivojlanayotgan mamlakatlarda, shuningdek, rivojlangan mamlakatlarda elektron moliyadan foydalanish uchun telekommunikatsiya, aksiyalar, elektron operatsiyalar va axborot infratuzilmasi sohalarida yangi yondashuvlarni yaratish va bu sohada ko'plab tartibga solishni amalga oshirish kerak. Shu maqsadda mijozlar va investorlar uchun xavflarni minimallashtiradigan qoidalarni ishlab chiqish orqali bozorlar samaradorligini oshirishga harakat qilish kerak.

Rivojlanayotgan mamlakatlarda davlatning moliya sektoriga aralashuvi odatda salbiy oqibatlariga olib keladi. Masalan, banklarning davlat qo'lida to'planishi moliya sektorining rivojlanishiga to'sqinlik qiladi va qaysidir ma'noda inqirozlar uchun sharoit tayyorlaydi. Ayniqsa, rivojlanayotgan mamlakatlar uchun muhim imkoniyatlarni olib keladigan elektron moliyadan maksimal darajada foydalanish uchun ba'zi qoidalar va institutlarni qayta tartibga solish kerak. Ushbu qoidalarni quyidagicha sanab o'tish mumkin:

- Mobil va sun'iy yo'ldosh orqali ulanish infratuzilmasining sifatini kuchaytirish va xususiy kompaniyalarning bozorga kirishiga imkon berish kerak.
- Internet orqali amalga oshirilgan tranzaksiyalar maxsus xavfsizlikni talab qilganligi sababli, ba'zi sanksiyalar va qoidalar kuchga kirishi kerak. (Masalan, raqamli imzo va sertifikatlashtirish xavfsizligi tizimi ilovalarini ishlab chiqish).
- Elektron moliyalashtirishning moliya institutlari va kapital bozorlariga tarqalishi uchun axborot sifatini oshirish kerak.
- Raqobat qoidalari va bozor qoidalari qayta ko'rib chiqilishi va moliyaviy institutlarning yanada samarali ishlashi uchun qayta tashkil etilishi kerak.
- Elektron moliya bilan shartnomalar ijrosi muhimroq bo'ladi. Ammo yangi texnologiyalar bu muammolarni bartaraf etishi mumkin. Bundan tashqari, qoidalarni yaratishda ular global darajada ko'rib chiqilishi va yaratilishi kerak.
- Risklarni boshqarish investorlar va iste'molchilarni himoya qilish uchun muhimroq bo'ladi. Elektron moliya uzoq muddatda xavfni oshiradi. Shu sababli, vakolatli muassasalar tomonidan shaxsiy

huquqlarni himoya qilish va firibgarlik harakatlarini kamaytirish bo'yicha ko'riladigan chora-tadbirlarni kuchaytirish kerak.

Xulosa

Axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining jadal rivojlanishi mamlakatlarning iqtisodiy ko'rsatkichlariga sezilarli ta'sir ko'rsatmoqda. Bunday texnologiyalarga sarmoya kiritgan mamlakatlar iqtisodiy o'sishi va mahsuldorlik ko'rsatkichlarini oshiradi va xalqaro raqobatda boshqa mamlakatlardan ustunlikka erishadi. Boshqa tomondan, internet va shunga o'xshash texnologiyalar kompaniyalar uchun katta afzalliklarni keltirib chiqaradi va ko'plab kompaniyalar internetni biznes jarayonlariga moslashtirish ustida ishlamoqda. Biz e-tijorat deb ataydigan ushbu ilovalar yordamida kompaniyalar samaradorligini oshirishlari va xarajatlarni tejashlari mumkin. Elektron tijoratning jadal rivojlanishining asosiy omili internet texnologiyasi taqdim etayotgan imkoniyatlardan maksimal darajada foydalanishdir.

Yangi texnologiyalar katta o'zgarishlar yaratgan sohalardan biri bo'lgan moliya bozorlarining tuzilishi 1990-yillardan boshlab texnologik taraqqiyot ta'sirida katta o'zgarishlarni boshdan kechira boshladi. Ko'pgina rivojlangan mamlakatlarda keng qo'llaniladigan va elektron moliya deb ataladigan moliyalashtirish imkoniyatlari so'nggi yillarda katta e'tiborni tortmoqda. Elektron moliya bilan banklar tomonidan ko'rsatiladigan xizmatlar boshqa muassasalar tomonidan ko'rsatila boshlandi, bu doirada yangi moliyaviy xizmat ko'rsatish institutlari paydo bo'ldi va moliyaviy bozorlar jismoniy joylardan mustaqil bo'ldi.

Moliyaviy bozorlarda savdo qiluvchi tomonlar uchun tranzaksiya xarajatlari muhim rol o'ynaydi. Tranzaksiya xarajatlari yuzaga kelgan hollarda xarajatlar narxlarida aks etadi va bozor tarkibi torayadi, tranzaksiya xarajatlari yuzaga kelmagan hollarda bozorda cheklangan miqdordagi operatsiyalar amalga oshirilishi mumkin. Boshqa tomondan, AKT sohasining rivojlanishi bilan tranzaksiya xarajatlarida sezilarli pasayish kuzatilgani seziladi. Yangi texnologiyalar bozorlar samaradorligini ham oshiradi. Bozorda faoliyat yurituvchi tomonlar o'rtasidagi assimetrik ma'lumotlardan kelib chiqadigan salbiy tanlov va ma'naviy xavf kabi muammolar tezkor kompyuterlar, ma'lumotlarni qayta ishlash va maxfiy ma'lumotlarni ochiq ma'lumotlarga aylantirish jarayonida foydalaniladigan internet va shunga o'xshash tarqatish kanallari tufayli qisman yengillashtirildi.

Natijada, moliyaviy tizimi zaif rivojlanayotgan mamlakatlarning transformatsiyadan foyda olish qobiliyati bir qator chora-tadbirlar va tadqiqotlarni talab qiladi. Shu nuqtai nazardan, aloqa infratuzilmasini takomillashtirish, risklarni boshqarishni institutsionallashtirish va raqobat siyosatini aniq taqdim etish rivojlanayotgan mamlakatlarning zaif moliyaviy bozor tuzilmalarini mustahkamlaydi va moliya bozorlarini yanada samarali qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yhati:

1. Sodikova, N. (2024). THE MAIN DIRECTIONS OF PROVIDING THE BUSINESS SECTOR WITH QUALIFIED PERSONNEL. *Modern Science and Research*, 3(1), 133-139.
2. Sodiqova, N. (2024). TADBIRKORLIK SOHASINI MALAKALI KADRLAR BILAN TA'MINLASHNING ASOSIY YO'NALISHLARI. *Modern Science and Research*, 3(1), 123-132.
3. Sodiqova, N. (2024). TECHNOLOGY DISCOURSE AND THE POLITICAL ECONOMY OF NEW MEDIA. *Modern Science and Research*, 3(2), 376-384.
4. Alimova, S. (2024). THE ROLE OF INFORMATION TECHNOLOGY IN THE PERSONNEL MANAGEMENT SYSTEM. *Modern Science and Research*, 3(2), 385-390.
5. Alimova, S. (2024). THE IMPACT OF E-ACCOUNTING IN MODERN BUSINESSES. *Modern Science and Research*, 3(1), 928-932.

6. Toshov, M. (2024). STRATEGIC MANAGEMENT OF HIGHER EDUCATION. *Modern Science and Research*, 3(2), 461-468.
7. Toshov, M. (2024). PERSONNEL MANAGEMENT SYSTEM. *Modern Science and Research*, 3(2), 603-608.
8. Jumayeva, Z. (2024). DEVELOPMENT OF CREATIVE INDUSTRIES AS A FACTOR OF GROWTH OF NATIONAL ECONOMY: REVIEW OF FOREIGN EXPERIENCE AND PROSPECTS FOR THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN. *Modern Science and Research*, 3(2), 241-246.
9. Jumayeva, Z. Q. (2017). THEORIES OF ENSURE STABILITY IN LABOUR MARKETS OF DEVELOPED COUNTRIES. *Инновационное развитие*, (4), 64-66.
10. Jumayeva, Z. (2024). IMPORTANCE OF INDUSTRIAL NETWORKS IN THE SUSTAINABLE GROWTH OF THE ECONOMY OF UZBEKISTAN. *Modern Science and Research*, 3(2), 257-262.
11. Jumayeva, Z. (2024). THE MAIN WAYS OF EFFECTIVE WORK ORGANIZATION IN THE MODERNIZATION OF THE ECONOMY. *Modern Science and Research*, 3(2), 366-370.
12. Akbarovna, N. N. (2023). BULUTLI HISOBLASH TEXNOLOGIYALARINING IQTISODIYOTDA TURGAN ORNI. *Gospodarka i Innowacje.*, 42, 517-520.
13. Bahromjon, X., & Nargiza, N. (2023). THE PROCEDURE FOR DRAWING UP FINANCIAL STATEMENTS IN JOINT-STOCK COMPANIES ON THE BASIS OF INTERNATIONAL FINANCIAL REPORTING STANDARDS. *Modern Science and Research*, 2(10), 805-811.
14. Ikromov, E. (2024). CLASSIFICATION OF LEADERSHIP STYLES IN THE MODERN MANAGEMENT SYSTEM. *Modern Science and Research*, 3(2), 615-621.
15. Ikromov, E. (2024). THE IMPORTANCE OF MANAGERIAL WORK IN THE USE OF MODERN MANAGEMENT PRINCIPLES AND METHODS. *Modern Science and Research*, 3(1), 18-23.
16. Халилов, Б. Б., & Курбанов, Ф. Г. (2020). Важность подготовки кадров в экономике. *Вопросы науки и образования*, (6 (90)), 12-14.
17. Bahodirovich, K. B. (2023). EVOLUTION OF THE AUDITING PROFESSION IN THE SMART MACHINE AGE. *Gospodarka i Innowacje.*, 41, 450-454.
18. Базарова, М. С., Шарипова, М., & Нуруллоев, О. (2021). “РАҚАМЛИ ИҚТИСОДИЁТ” ДА АҲОЛИНИНГ ИШ БИЛАН БАНДЛИГИ ХУСУСИЯТЛАРИ. САМАРҚАНД ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИ, 482.
19. Базарова, М. С. (2020). Развитие внимания дошкольников посредством дидактических игр. In *Исследования молодых ученых* (pp. 37-40).
20. Raxmonqulova, N. (2024). MAIN PRIORITY DIRECTIONS OF REGIONAL ECONOMY DEVELOPMENT. *Modern Science and Research*, 3(2), 371-375.
21. Raxmonqulova, N. (2024). IMPORTANCE OF PERSONNEL MANAGEMENT IN BUSINESS DEVELOPMENT. *Modern Science and Research*, 3(1), 13-17.
22. Kayumovich, K. O., Gulyamovich, D. I., & Khudoynazarovich, S. A. (2020). Information and information technologies in digital tourism. *Special issue on financial development perspectives of the life standard in Central Asia*, 32.

23. Shadiyev, A. (2022). FEATURES OF EVALUATING THE EFFECTIVENESS OF ACTIVITIES AT THE BUKHARA STATE UNIVERSITY. ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu. uz), 23(23).
24. Davronov, I. O., & Shadiyev, A. K. (2020). The cost-effectiveness of improving the quality of hotel services. *Academy*, (4), 40-42.
25. Базарова, М. С. (2021). ЭКОНОМИКА РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН И РОЛЬ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ В ЕЁ РАЗВИТИИ. In *Современные проблемы социально-экономических систем в условиях глобализации* (pp. 350-354).
26. Bahodirovich, K. B. (2023). The International Financial Reporting Standards (IFRS) Mean to Businesses and Investors in Uzbekistan. *Miasto Przyszłości*, 42, 746-750.
27. Alimova, S. A., & Khaitov, V. S. (2022). ON THE WAY OF TOURISM DEVELOPMENT IN UZBEKISTAN APPLICATION OF ELECTRONIC MARKETING STRATEGIES OPPORTUNITIES. *PEDAGOGICAL SCIENCES AND TEACHING METHODS*, 303.
28. Jumayeva, Z., Nurullayeva, N., Nozimova, A., Tursunboev, X., & Dosjanova, G. (2024). Dynamics and characteristics of allergenic plant pollen in the Republic of Uzbekistan. In *E3S Web of Conferences* (Vol. 498, p. 02015). EDP Sciences.